

Bài viết sau đây là truyện về gia đình người chị cựu phó Quân Y Việt Nam Đoàn Minh Hoàng chị Phan Thị t sau bị n c 30 Tháng T. Tác giả bài viết là một cô giáo, người vợ tù, một mình nuôi con. Sau nhiều năm c c, gia đình đ nh c t i Hoa K theo đ n H.O. và đây là bài viết đ u tiên c a bà.

Bây giờ ở Mỹ đang mùa Xuân. Đi đâu tôi cũng gặp hoa muôn màu muôn sắc rực rỡ, chim chóc hót líu lo, gió mát như nhàn th.

Hôm nay tháng tư rồi. Tôi thấy lòng mình chùng xuống khi nhớ lại những ngày sau 30-4-75. Hồi đó, khi còn ở Việt Nam, tôi đã khóc suốt bao nhiêu khi tháng tư về. Bây giờ hình như không còn nỗi nhớ đâu, nhưng về t th ng lòng qua bao nhiêu năm tháng vẫn chưa lành.

Tôi nhớ bà Huyền Không ở Phan Thị t đã từng nói với tôi: "Bao nhiêu đau khổ vậy quy n đ i con, nhưng dù hoàn cảnh nào, con vẫn là một người vợ hiền, một người mẹ tốt nghe con."

Đi tôi, nhớ niềm tin tôn giáo, nhớ ở trên che chở mà tôi tin ở ngày hôm nay. Thu như tôi là con bé yếu đuối, đau ốm liên miên, một người phụ nữ suốt chờ đợi trên sông Hoàng, một người vợ có ngày ở vai "gánh" của một gia đình sáu người, rồi cuối cùng về t đ i đ ng đ n M đ s ng nh ng ngày cuối đời tôi đ t khách quê người và nhớ ng lại đ m tình đ m nghĩa.

1. Nh ngày tr c 30-4-75

Lúc đó, gia đình chúng tôi Phan Thi t, trong khu tr i gia binh. Tình hình chi n tranh sôi s c, nh t là nh ng ngày đ u tháng t . M i ngày tôi h i h p theo dõi tin t c th i s qua đài BBC, hãi hùng v i ti ng súng m m t nh ng cu c giao tranh. Ông Ch Huy Tr ng Quân Y Vi n đã l ng l b đi, đ l i cho ông xã tôi, Ch Huy Phó, m t mình v a c u th ng, v a đi u khi n Quân Y Vi n. Tôi hoang mang, lo s .

Đ r nh tay lo vi c công, anh y cho năm m con tôi di chuy n vào Sài Gòn tr c t m nhà ng i bà con. Tôi h i h p trông tin anh ng ngày, ng gi mà không bi t h i ai, ch bi t c u nguy n Ph t Tr i che ch . Tôi c b n kho n lo ng không bi t r i v ch ng còn g p nhau không. Thôi thì phó m t cho s ph n đ y đ a.

Ông xã tôi là ng i lúc nào cũng h t lòng v công v . H i m i ra tr ng, anh đ i ra làm vi c Qu ng Tr . G p tr n H Lào, anh y m i ngày ph i th ng tr c gi i ph u 24/24 đ c u th ng b nh binh. Lúc đ i v Quân Y Vi n Đoàn M nh Ho ch, Phan Thi t, anh v n m t lòng t n t y v i nhi m v . Anh không m phòng m ch t ki m thêm ti n, không l n l o ăn b t thu c men trong Quân Y Vi n. Do đó anh r t đ c quân nhân các c p trong QYV th ng yêu quý m n.

Sau khi tôi và các con đi r i, bi t t nh Bình Thu n s p th t th , anh y lo di t n các th ng binh còn n m Quân Y Vi n vào Vũng Tàu. Vì m t sau c a Quân Y Vi n là bi n, và lúc b y gi các tàu H i Quân VNCH còn khá nhi u, nên vi c di t n đ c sông s . Đ n lúc t nh Bình Thu n b l t vào tay C ng quân (19-4-75) thì ông xã tôi m i theo tàu H i Quân vào Sài Gòn.

Chúng tôi g p l i nhau. Ch tr không ti n chút nào. Ng i bà con có nuôi hai con chó. Đêm nào chúng cũng leo lên ch chúng tôi n m (vì giành gi ng c a t i nó) gây ti ng đ ng m t, ch ng ai ng đ c. Chúng tôi l i đi xin nh m t ng i bà con khác. Nhà này có ba t ng. Lúc đ n đ n chúng tôi đ c cho t ng ba, còn hai t ng kia M m n. Ngày hôm sau, chúng tôi đ c bi t có m t tàu M s p đi Thái Lan. N u chúng tôi lanh trí, ng l i xin "quá giang" thì ch c đ c ch p thu n r i. M t ph n vì lòng yêu quê h ng, không mu n r i b quê cha đ t , m t ph n vì ch a s ng v i Vi t C ng và cũng ch quan anh y thu c ngành y đâu có t i l i gì nên l i. Đ i m y ai h c đ c ch ng ! Cũng vì không bi t ch p l y th i c đó mà cu c đ i xô đ y gia đình tôi vào hoàn c nh oan nghi t.

2. Thi làm v tù

Sau nh đ u hàng c a v "T ng Th ng ba ngày", chúng tôi tr i Phan Thi t và r i tôi tr thành v tù.

Tôi b r i vào hoàn c nh m t thân m t mình nuôi ch ng và b n con còn nh d i, ch a đ c chu n b đ thích ng v i tình hu ng này! Thi i tr c 1975, c hai v ch ng s ng b ng đ ng l ng ít i c a nhà n c. L ng nhà giáo quá khiêm t n, ai cũng bi t r i. Còn anh y là m t bác sĩ quân y thanh liêm, t n tâm v i trách nhi m, không m phòng m ch t ki m thêm ti n mà dành h t th i gi cho công v . Do đó, tôi đã ph i ti n t n h t m c đ không mang công m c n . Khi anh đi tù tôi không còn chút ti n d b c đ . Do đó tôi r i vào hoàn c nh đôi vai g y gu c, m y u c a tôi gánh hai gánh n ng thân tình, ngang ng a nhau, không th b gánh nào đ c c .

T khi Vi t C ng chi m mi n Nam, gia đình chúng tôi không còn đ c trong khu gia binh QYV Đoàn M nh Ho ch n a. Tôi ph i xin tá túc nhà ông TTP, cũng là sĩ quan c a Quân Y Vi n. Khi ông xã tôi vào tù, tôi th y không th nhà ng i ta mãi nên tìm cách ra riêng. D c h t t trang ngày c i, tôi mua m t mi ng đ t trên đ ng cát thu c ph ng Phú Th y, Phan Thi t. N i đó có s n m t căn nhà lá l p tôn, đ ngoài gi đi d y tr ng c p 2B (tôi đ c l u d ng v i đ ng l ng đ cho ch c ngày ch !), tôi "lao đ ng s n xu t thêm đ t c u mình và c u gia đình.

Các con tôi b xô vào hoàn c nh nghèo khó. Nh v y chúng tr nên khôn tr c tu i. Con ch m i 9 tu i đã bi t đi ch n u ăn, gi t đ , d em. Khi nào em khóc (th ng út m i 3 tu i) thì con ch ra ch t mía, róc, ch nh r i đút cho em ăn. Th ng em trai k nó, m i 8 tu i cũng đã bi t cùng v i m đi xin phân heo, cu c đ t, t i n c đ tr ng khoai lang, khoai mì, bi t x t lát c khoai ph i khô đ dành thăm nuôi cha nó, bi t c t l i m t ph n khoai đ ăn đ n v i ga cho đ đoi, vì g o tiêu chu n có bao gi ăn đ cho 5 ng i! Hình nh đáng th ng nh t là con bé H. L. 5 tu i ng i đ a võng cho th ng em 3 tu i, v a đ a v a hát à... i nghe đau lòng đ t ru t! Khi trái chum ru t chín, con bé t ý giã mu i t, đ ng chum ru t trong chi c r nh , r i đ em ra đ u h m nhà mình m i các b n nh trong xóm mua.

T i nghi p các con tôi! Các con tôi cũng đoi l m, cũng thèm nhâm nhi chum ru t v i mu i t l m, v y mà... Có ng i m nào tìm không qu n th t, ru t không đ t t ng khúc t ng đ o n tr c nh ng tình c nh này!

Cu c s ng c a 5 m con tôi trong căn nhà lá y, không sao k xi t n i th ng kh , v t v và đoi khát. Tôi nh m t câu v n c a Th ch Lam: "Đoi nh cào ru t, đoi nh ch a t ng th y bao gi ."

Mỹ Đoan Đố ng Đố

Tác Giả: N. K.

Thứ Hai, 08 Tháng 8 Năm 2011 07:22

Bây giờ thì tôi đã có kinh nghiệm xố ng máu cái nghèo, cái đói đây! Nghèo đố n nố i khi đố i tiố n, tôi không đố tiố n đố đố i nố a. Hố c trò hàng xóm tố t bố ng đố a tiố n nhố đố i giùm, sau đó tố ng cho chút đố nh gố i là "đố cô mua bánh cho mố y em."

Ông xã vào tù rố i, phố i mố t mố y tháng sau, tôi mố i đố c giố y cho đi thăm nuôi. Đây là hố n thăm nuôi đố u tiên. Thố i gian thố t ngố n, vui thì ít mà xót xa hố i nhiố u. Tôi cố m xúc viố t vài dòng thố nói lên nố i bi ai cố a tôi sau khi vố nhà:

*Khóc hố t nố c mố t đêm thâu
Sáng nay tố i tố nh em vào thăm anh.
Chân em thoăn thoố t, nhanh nhanh,
Quố n chi xách nố ng, thênh thênh đố ng dài.
Ra đi đố nh nói bao hố i,
Đố n khi gố p mố t hố i hố i nghố n rố i!
Bàn ngăn hai đố a ai ngố i
Lù lù mố t đố ng, muố n sôi gan mình.
Nói qua quố t, chuyố n loanh quanh....
"Mố y con số c khố e?" Bắ n khoắ n hai ngố i...
Còi huố t: "Năm phút rố i thôi!"
Bây giờ đôi ngắ, đôi nố i chia lià!*

Có đố o đi thăm nuôi ông xã, tôi gố i cho anh hố y mố y đố ng đố mua đố ă n thêm. Nhiố u tháng sau, lúc ra thăm trố hố i, hố i anh tiố n hôm đó có mua đố c gì không. Anh nói vố n còn nguyên. Tố i nghiố p cho cố gia đình tôi !ố ngoài vố con nhố n đói đố nuôi tù, hố trong nhố n đói vì không hố "nuố t cái đói khát" cố a vố con! Còn nố i chua xót, đau đố n nào cho tôi hố n nố a!!!

ố tù đố c hai năm rố i thì anh hố y đố c thố vố . Thôi thì hố t làm thố mố c, thố nố , hố i đi bố c, đi vác... khi áo blouse xố a không đố c dùng đố n nố a. Đố c hố n ba tháng thì hố y Ban Nhân Dân Phố ng gố i anh hố y đố n đố "đố ng viên" nhố c nhố "đắ ng ký" đi kinh tố mố i". Anh hố y không chố u, hố y lý do: trong trố i cố i tố o, anh đã đố c hố c tố p vố đố ng hố i, chính sách cố a nhà nố c là số hố u đố ng nhố ng thành phố n chuyên môn, và anh đang chố đố i. Không ngố đó hố i là cái cố đố hố bố t anh vào tù hố n thố hai, bố ghép vào tố i chố ng nhà nố c. Lố n sau này anh bố đố a vào trố i biố t giam. Mố y tháng sau hố mố i cho thăm nuôi. Khi gố p mố t, tôi thố y anh xanh xao, u buố n. Anh đố n dò: "Lố n sau nhố mua cho anh cây hố c dày đố chố i chí và thuố c Dep đố trố ghố ." Điố u kố cố c là trố i này không cho ngố i tù nhố n nhố ng món nhố bánh trắng, gố o..., chố cho nhố n nhố ng thố ă n chố i nhố : kố o, bánh, đố ng, đố u... Lố mang đi, bố buố c mang vố . Ra vố lòng tôi vố a xót xa...

Lão tráng khòm näi täi ä nôi täi: "Cháng cô sä tä suät đäi väi täi phän đäng." Täi nghe mä bän rän tay chän. Thäi chät räi, biät läm sao đäy! Täi pä theo phäng läi "đäng viän" täi, biäu täi đäi kinh tä mäi. Täi đäp: "Täi yäu đäi, 4 con côn quä nhä, täi läm đä cä gäi näi đä?" Cäng may, näu nghe läi hä, bäy giä mä y mä con täi biät côn säng khòng?

Suät mä y näm gian khä, khi khòng thä cä mä cä näi näa (näm 1980) täi xin thäi viäc, bä Phan Thiät vä Long Xuyên đä gän cha mä täi. (Läc bä y giä ông bà đäng säng cäng gia đänh ngäi anh cäa täi.) Ông xä täi läc đä côn trong tù, täi phô mä cä cho Träi, väi täi khòng côn sä cä läc, khòng côn khä näng đä thäm nuôi näa.

Trên danh nghĩa, täi vä Long Xuyên đä nhä anh täi giäp đä. Chäa đä y mät thäng thäi anh ä y đäa toän gia đänh đä vät tä biên hät. (Sau näy täi mäi biät nhäi uä län ông ä y đä đä vät tä biên khòng thoät, nän gäi ý täi vä hông che mät công an, phäng khôm.) Cha mä täi läc đä đä giä. Anh täi đä, ông bà mät chä đäa, läi thäm đäa phäng läm khô đä väi nhäa cô ngäi vät tä biên nän bä khäng hoäng tinh thän, läu đän sinh bänh, nhät lä mä täi, bà đäu ä mä liän miän. Cä cä säng ä đäy tuy gän cha mä täi, nhäng läc näo lòng täi cäng thäp thä mä lo âu, cä näm näp sä khòng biät ngäy näo ngäi ta sä đäi mäinh ra khäi nhäa, chäng đä biät đä đäu?

Hän mät näm sau, 1981, thänh länh ông xä täi đä cä thä vä. Tä đäy, anh đä chäch đäo, bän thuäc lä lä, bän vä sä, läm đä mäi nghä cho đän ngäy näp đän đä H.O.

3. Tä giä y ra träi täi cä phäng vän

Vä bä tù hai län, ông xä täi nhä mät con chim bä đän, cä lo sä khòng biät côn bä bät läi näa khòng. Vä thä, läc nghe ngäi ta kä vä viäc näp hä sä đä Hoa Kä theo đän H.O., ông xä täi vä cäng e ngäi, lo sä bä gät, phäi chä đän khi cô ngäi bän đä trä cä gäi thä vä khuyän nhä ông mäi mänh đän läm thä täc đä ra đä.

Giä y ra träi lä mät vän đä khiän gia đänh täi khòng yän täm chät näo, vä trên giä y ghi rän rän "täi phän đäng chäng chänh quyän"! Chäng täi häi thäm nhäi uä ngäi, khòng ai cô tä giä y ra träi ghi nhä thä cä. Chäng täi cäng đä cä biät chänh phä Mä chä cho nhäng thänh phän quän, cän, chänh chä đä cũ ä tä 3 näm trä län mäi đä cä đä nhä cä Mä, côn nhäng ngäi chäng chänh

quyến thì không được. Chúng tôi lại hỏi ý kiến bên bè và được khuyên làm số tiền mặt từ tờ tiền trình lý do bên tù bên hai. Vậy là có tờ report chu đáo bên cho cuộc phỏng vấn.

Rồi ngày gia đình tôi vào gặp phái đoàn Mỹ cũng thế. Tôi nhận thấy những gia đình H.O. được phỏng vấn trên tờ, họ như được ưu đãi quy trình mau lẹ, không như gia đình tôi. Những đêm trước khi phỏng vấn, tôi đã cầu nguyện cho mọi việc suôn sẻ. Vậy mà, khi gặp phái đoàn chúng tôi vẫn run, nhất là khi bà Mỹ nêu câu hỏi: "Tại sao anh là bác sĩ mà phải đi chờ tới 5 năm rồi?" Ông xã tôi khựng lại. Tim tôi đập thình thịch! Lát sau, bình tĩnh lại, tôi nói: "Anh, tờ report." Chẳng đợi anh mới sẽ nói ra và đáp: "Xin bà được tờ report." Sau khi được xong, họ OK liền. Vậy là thoát nạn. Lúc ấy cả nhà tôi như vừa vượt đi được sóng gió.

4. Thời qua Mỹ

Gia đình tôi đến Hoa Kỳ năm 1992. Riêng tôi, qua năm sau mới được đi vì phải chờ đợi ở trại bên. Lúc mới qua, chẳng có việc gì và các con tôi đều ở nhà làm việc và học hành. Con gái, con trai đều đi ra shop may: con trai thì đi và cắt may, con gái lãnh đầu may. Sau một thời gian, con tôi vào Địch học, nay thì đã tốt nghiệp và đi làm. Ông xã tôi, lúc mới qua, thì thấy làm tu nghiệp, nên học lại để bằng thì ai thêm muốn nên cũng đành ra shop may lãnh đóng khuy nút một thời gian, sau đó vô làm ở một hãng Mỹ chuyên sản xuất trang phục cho đến ngày nghỉ hưu.

Riêng tôi, thời gian vượt vượt trong những tháng năm cũ đã vượt vượt sự cố của tôi. Tôi chỉ có thể làm những việc vặt vặt trong nhà, chẳng có công việc nào khác được.

Đến Hoa Kỳ, không ngờ chúng tôi có cơ duyên gặp lại những người bạn VN thân quen gần nhà ở thành phố, thật là vui! Có hai ông bác sĩ người Mỹ là Colman và Denatale cùng làm việc với ông xã tôi hỏi về Quê hương Trại, trước mùa hè đi lại, cũng tìm tìm tìm nhà thăm chúng tôi. Ai dám nói người Mỹ thực dụng, thiếu tình cảm? Vài tháng trước đây, cô con gái của ông bác sĩ Krainick từ Ohio cũng gọi phone qua hỏi thăm và nhắc lại những kỷ niệm xưa của cha mình với ông xã tôi. (Bác sĩ Krainick ngày xưa dạy ở Địch Học Y khoa Huế, là thầy của ông xã tôi, bạn Việt Cộng sát hại năm Mậu Thân.) Thật là ấm lòng tình người!

Đến tôi, những lúc vui buồn đều có bên bè chia sẻ. Hôm tôi gọi bài viết của H.L., con gái tôi, kể chuyện thời đi bán vé số ở Long Xuyên bên người ta nhắc đến một người bạn thân là Phan Thiệt, từ Michigan gọi qua nói trong những câu chuyện: "Tại quá! Sao hỏi đó em thì hiểu hơn, không cần thể

Mỹ Đoàn Đàng Đ

Tác Giả: N. K.

Thứ Hai, 08 Tháng 8 Năm 2011 07:22

th m nh v y mà không ch u nói ra. Em làm ch đang ân h n là đã không giúp em!" Tôi đã cảm l ng bao nhiêu năm tr i đ gi gìn cái danh đ gia đình c a tôi: "Đói cho s ch, rách cho th m." "Hãy đ ng trên đôi chân mình và ng ng cao đ u ti n b c."

Nhìn i nh ng ch ng đ ng đã qua, tôi t th y mình đã t n l c trong vai trò ng i m , ng i v c a m t quân nhân VNCH tr c và sau 30-4-75. Đ i tôi s ng đ n gi n, không đua đòi se sua, không xúi gi c ch ng làm giàu b ng con đ ng t t cong queo. Đó là nguyên nhân tôi nh n lãnh nh ng cay đ ng c a cu c đ i, và nh ng t i nh c c a tình đ i. Tuy nhiên, h nh phúc nào mà không tr giá b ng đau kh ? N m đ cay, chua, m n, đ ng... ch làm cho ta cu i cùng th y h nh phúc thêm ng t ngào h n.

Cám n cu c đ i đã cho tôi và gia đình tôi n m tr i qua đ mùi v . Cám n n c M đã đ a gia đình tôi qua đây đ đ c s ng nh ng ngày an lành, h nh phúc.